

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 8Csp/51/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222201750
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8222201750.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobkyne: N. L., B.. XX.XX.XXXX, X. H. U. XXXX/XX, XXX XX X., právne zastúpenej: Advokátska kancelária Mgr. Ondrej BARNA, Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov proti žalovanému: Intrum Slovakia, s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpenému: JUDr. Ján Šoltés, advokát, Mýtna 48, 811 07 Bratislava, o primerané finančné zadost'učinenie, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi 200,- Eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradíť žalobkyňi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou Okresnému súdu Bardejov dňa 7.9.2022 sa žalobkyňa domáhala od žalovaného zaplataenia sumy 300 Eur predstavujúcej primerané finančné zadost'učinenie a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnila tým, že „konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 5Csp/42/2018, bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľky úspešná. V pôvodnom konaní od nej terajší žalovaný požadoval zaplatiť sumu 509,50 Eur s príslušenstvom. Okresný súd Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 5Csp/42/2018 rozhodol rozsudkom zo 17.12.2019 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5Csp/42/2018 zo 17.12.2019 nadobudol právoplatnosť 26.02.2020. Ako spotrebiteľka si uplatňujem satisfakciu za porušenie mojich spotrebiteľských práv. Svoje práva musela brániť v pôvodnom konaní. Primerané finančné zadost'učinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde a bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, finančné zadost'učinenie požadujem vo výške 300,- Eur, čo predstavuje viac ako 50 % zo sumy, ktorú si na súde uplatňoval žalovaný v pôvodnom konaní. Požadovanú výšku finančného zadost'učinenia, s ohľadom na naplnenie všetkých funkcií tohto inštitútu, najmä však funkcie odradzujúcej, považuje za primeranú.“

3. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 12.12.2022 k žalobe uviedol, že so žalobou v celom rozsahu nesúhlasí, nárok neuznáva. Podľa jeho názoru žalobkyňa nekonkretizovala ani jedno právo priznané jej ako spotrebiteľke, ktoré malo byť porušené a pre ktoré by jej mal prináležať nárok titulom primeraného finančného zadost'učinenia. Uplatnením premlčaného nároku žiadne práva žalobcu v tomto spore ako spotrebiteľa porušené neboli, tým je nárok žalobcu titulom zaplataenia primeraného finančného

zadosťučinenia v celom rozsahu nedôvodný a je potrebné ho zamietnuť. Dôvody, pre ktoré bola žaloba o plnenie rozhodnutím Okresného súdu Bardejov pod č.k. 5Csp/42/2018-80 zo dňa 17.12.2019 zamietnutá, nie je možné v konaní o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia rozširovať. Žalobca navyše v tomto spore nemá ani aktívnu legitímáciu na uplatnenie nároku titulom primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko predpokladom priznania finančného zadosťučinenia je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti spotrebiteľom. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle ust. § 3 ods. 5 tretia veta z.č. 250/2007 Z.z. treba rozumieť aktívne konanie spotrebiteľa a úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práv alebo povinností určených na ochranu spotrebiteľov, napríklad nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14. septembra 2016). Je neprípustná reparačná funkcia daného inštitútu, ktorá je typická pre iný právny inštitút a to náhradu škody. Inštitút primeraného zadosťučinenia nemá slúžiť ako prostriedok náhrady škody a nemôže slúžiť na neprimerané obohacovanie sa spotrebiteľa.

4. Na nariadené pojednávanie dňa 24.8.2023 sa nedostavil právny zástupca žalovaného s tým, že sa z neúčasti na nariadenom pojednávaní ospravedlnil a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti.

5. Právny zástupca žalobkyne na nariadenom pojednávaní konanom dňa 24.8.2023 uviedol, že je potrebné sa zaoberať celým odôvodnením rozsudku Okresného súdu Bardejov v konaní pod sp. zn. 5Csp/42/2018 a jeho záveroch o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, pričom pri inštitúte finančného zadosťučinenia sa je potrebné vysporiadať s každým porušením zo strany dodávateľa. V pôvodnom konaní boli konštatované porušenia ustanovení spotrebiteľských právnych noriem zo strany dodávateľa voči terajšej žalobkyni. Žalobkyňa bola úspešná v pôvodnom konaní v celom rozsahu a nárok je teda daný. Ďalej uviedol, že u žalobkyne ide o J. vo veku temer XX rokov a toto súdne konanie vplývalo na ňu veľmi negatívne, keďže v tomto konaní prišla v strese, mala obutú len nejakú letnú obuv, pričom bol december 2019 a z toho bola tak vystresovaná, že nevedela sa ani zorientovať, aby našla pojednávaciu miestnosť hoci stála pred ňou, takže aj takéto okolnosti by mali byť zohľadňované práve preto, že žalovaný vediac, že uplatňuje premlčaný nárok a vediac, že ide o úver bezúročný a poplatkov, napriek tomu domáha sa plnení, na ktoré nemá nárok.

6. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie postupom podľa § 204 CSP a oboznámil sa s obsahom podaní strán sporu, listinnými dôkazmi: spisom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5Csp/42/2018 a ostatným obsahom spisu a zistil nasledovné:

7. Žalovaný v postavení žalobcu v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov, sp.zn. 5Csp/42/2018 sa voči žalobkyni (v postavení žalovaného) domáhal zaplatenia sumy 509,50 Eur s príslušenstvom a nákladov súdneho konania. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp.zn. 5Csp/42/2018 zo dňa 17.12.2019, právoplatným dňa 26.2.2020 súd žalobu zamietol.

8. Rozsudku Okresného súdu Bardejov sp.zn. 5Csp/42/2018 zo dňa 17.12.2019, predchádzalo uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/45/2019 zo dňa 17.10.2019, ktorým odvolací súd rozhodoval o rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 5Csp/42/2018-36 z 21.12.2018 a odmietol odvolanie proti výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a zrušil rozsudok v I. vyhovujúcom výroku a v III. výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že „súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne, cit.:

„I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 450,00 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 450,00 Eur od 05.08.2015 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 76,64 %“. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 52 ods. 1, § 517 ods. 2 Obč. zák., § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, ods. 2, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010Z.z., výrok o trovách konania ustanoveniami § 255 ods. 1, ods. 2, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

Vychádzal zo zistenia, že medzi právnym predchodcom žalobcu spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom bola dňa XX.XX.XXXX uzavretá zmluva o pôžičke, ktorou právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej pôžičku vo výške 450,00 Eur. V zmluve sa žalovaná zaviazala zaplatiť celkovo sumu 675,00 Eur a to v 45 mesačných splátkach po 15,00 Eur, pričom na svoj dlh žalovaná neuhradila žiadnu sumu a preto právny predchodca žalobcu po výzve na zaplatenie neuhradených splátok dňa 19.07.2015 úver zosplatnil. V zmysle Projektu rozdelenia zlúčením sa žalobca stal právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. vo vzťahu k pohľadávke voči žalovanej z predmetnej zmluvy o pôžičke.

Predmetná zmluva o pôžičke je vzhľadom na povahu účastníkov zmluvného vzťahu, t.j. dodávateľ a spotrebiteľ, zmluvou spotrebiteľskou a vzťahujú sa na ňu ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka a zároveň zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a to v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 upravuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmysle odseku 1 musí mať písomnú formu a každá zmluvná strana dostane najmenej jedno vyhotovenie. Zároveň podľa odseku 2, zmluva musí okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka obsahovať aj ďalšie náležitosti špecifikované v písm. a) až y). Zároveň predmetný zákon v § 11 ods. 1 písm. a), b), c), d) e) stanovuje jednotlivé predpoklady, za ktorých sa úver poskytnutý spotrebiteľovi považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Z predloženej zmluvy o pôžičke bolo nesporne preukázané, že táto neobsahuje podstatné náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. j) citovaného zákona, t.j. nie sú uvedené predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Zo zmluvy o pôžičke nie je vôbec zrejmé, z akých údajov veriteľ vychádzal pri výpočte RPMN. V zmluve o pôžičke je síce uvedené (bod 7), že RPMN sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v zákone o spotrebiteľských úveroch, ktorý je v zmluve uvedený spolu s významom symbolov použitých vo vzorci, avšak v zmluve o pôžičke nie sú uvedené konkrétne vyčíslené predpoklady, z ktorých veriteľ vychádzal pri výpočte RPMN. Údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je jedným z najdôležitejších údajov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, keďže sú v ňom zohľadnené všetky náklady, ktoré musí dlžník, t.j. spotrebiteľ za úver veriteľovi, t.j. dodávateľovi zaplatiť. Preto pri údají o ročnej percentuálnej miere nákladov zákon stanovuje povinnosť uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet a teda nepostačuje uviesť len samotnú jeho výšku (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/7/2017 zo dňa 06.04.2017). Uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN je obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008 a to v článku 10 ods. 2 písm. g) podľa ktorého: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“.

Zároveň v zmluve o pôžičke chýba aj obsahová náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona, a síce doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zmyslom uvedeného ustanovenia zákona je, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené ustanovenie preto vyžaduje časovú špecifikáciu doby trvania zmluvy a zároveň dátumovú špecifikáciu konečnej splatnosti úveru, pričom k uvedenému záveru možno dôjsť aj gramatickým výkladom dotknutého ustanovenia, ktoré rozlišuje pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Termín konečnej splatnosti je v zmluve o pôžičke uvedený ako 04/2016, čo však nepostačuje vyššie opísanej zákonnej požiadavke na uvedenie termínu konečnej splatnosti. Rovnako tak doba trvania zmluvy, ktorá je v zmluve o pôžičke definovaná „do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy“, keďže v nej chýba presné časové vymedzenie obdobia trvania zmluvy.

Vzhľadom na nedodržanie vyššie uvedených obligatórnych náležitostí zmluvy o pôžičke, táto sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona.

Keďže poskytnutá pôžička sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov, súd priznal žalobcovi iba sumu 450,00 Eur, čo predstavuje výšku poskytnutej pôžičky, keďže žalovaná nevykonala na splátku pôžičky

žiadnu úhradu. Z priznanej istiny súd postupom podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. priznal žalobcovi aj požadovaný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 450,00 Eur od 05.08.2015 do zaplatenia. Z uvedeného zároveň vyplýva, že žalobu v časti o zaplatenie sumy 59,50 Eur (čo predstavuje rozdiel medzi uplatnenou sumou vo výške 509,50 Eur a priznanou sumou 450,00 Eur) s príslušenstvom zamietol ako nedôvodnú, keďže poskytnutá pôžička sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov.

Tento rozsudok v celosti včas podaným odvolaním napadla žalovaná. Súdu prvej inštancie vytýkala, že vo veci nenariadil pojednávanie, neumožnil jej vypovedať a tak jej odobral právo brániť sa vo veci. Súčasne vzniesla námietku premlčania žalobcom upleteného nároku. Navrhla odvolaciemu súdu, aby rozhodol sám, alternatívne, aby vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Úlohou súdu prvej inštancie tak bude znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom - teda vyporiadať sa so vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovanej - následne vo veci znova rozhodnúť, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 CSP aj náležite odôvodniť.“

9. Okresný súd Bardejov v odôvodnení svojho rozsudku sp. zn. 5Csp/42/2018 zo dňa 18.12.2019 okrem iného uviedol:

„31. Z predloženej zmluvy o pôžičke bolo nesporne preukázané, že táto neobsahuje podstatné náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. j) citovaného zákona, t.j. nie sú uvedené predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Zo zmluvy o pôžičke nie je vôbec zrejmé, z akých údajov veriteľ vychádzal pri výpočte RPMN. V zmluve o pôžičke je síce uvedené (bod 7), že RPMN sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v zákone o spotrebiteľských úveroch, ktorý je v zmluve uvedený spolu s významom symbolov použitých vo vzorci, avšak v zmluve o pôžičke nie sú uvedené konkrétne vyčíslené predpoklady z ktorých veriteľ vychádzal pri výpočte RPMN. Údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je jedným z najdôležitejších údajov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, keďže sú v ňom zohľadnené všetky náklady, ktoré musí dlžník, t.j. spotrebiteľ za úver veriteľovi, t.j. dodávateľovi zaplatiť. Preto pri údají o ročnej percentuálnej miere nákladov zákon stanovuje povinnosť uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet a teda nepostačuje uviesť len samotnú jeho výšku (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/7/2017 zo dňa 6.4.2017). Uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN je obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008 a to v článku 10 ods. 2 písm. g) podľa ktorého: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“.

32. Zároveň v zmluve o pôžičke chýba aj obsahová náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona, a síce doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zmyslom uvedeného ustanovenia zákona je, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené ustanovenie preto vyžaduje časovú špecifikáciu doby trvania zmluvy a zároveň dátumovú špecifikáciu konečnej splatnosti úveru, pričom k uvedenému záveru možno dôjsť aj gramatickým výkladom dotknutého ustanovenia, ktoré rozlišuje pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Termín konečnej splatnosti je v zmluve o pôžičke uvedený ako 04/2016, čo však nepostačuje vyššie opísanej zákonnej požiadavke na uvedenie termínu konečnej splatnosti. Rovnako tak doba trvania zmluvy, ktorá je v zmluve o pôžičke definovaná „do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy“, keďže v nej chýba presné časové vymedzenie obdobia trvania zmluvy.

33. Vzhľadom na nedodržanie vyššie uvedených obligatórných náležitostí zmluvy o pôžičke, táto sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona..

36. ....vzhľadom na skutkový stav v predmetnej veci, keď nesplatená splátka úveru, pre ktorú nastala výhoda splátok bola splatná dňa 20.03.2015 a žaloba bola na súd podaná až dňa 17.05.2018, súd vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovanou v odvolacom konaní ako dôvodnú.“

10. Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Súd poukazuje na interpretačné pravidlo obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/45/2012 zo dňa 24.06.2013, podľa ktorého pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa. Preto v predmetnom prípade právoplatným ukončením konania vo veci sp. zn. 5Csp/122/2018, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného primerané finančné zadosťučinenie. (viď tiež uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 12Co/63/2019-113 zo dňa 07.11.2019)

12. Súd odkazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, v ktorom tento súd v bode 18. odôvodnenia (odvolávajúc sa na svoje skoršie rozhodnutie vo veci sp. zn. 6Cdo/389/2015) konštatoval: „Pod úspešným uplatnením práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.“

13. Aj použitím doslovného gramatického výkladu vo vzťahu k vyslovenému právnomu názoru Najvyššieho súdu SR súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené predpoklady pre uplatnenie práva žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie. Totiž pojem „judikovať“ neznamená vysloviť právny záver len vo výroku rozhodnutia a dokonca neznamená len „ratio decidendi“, teda nosný dôvod rozhodnutia, ale za judikovanie je potrebné považovať aj „obiter dictum“, teda marginálne závery rozhodnutia súdu. Je nepochybné, že v základnom konaní sp. zn. 5Csp/42/2018 súd zamietol žalobu žalobcu (v tomto konaní žalovaného) zo spotrebiteľskej zmluvy, pričom zo záverov tohto rozhodnutia nemožno vyvodit' iný záver než ten, že žalobca bol v postavení žalovaného ako spotrebiteľa v pôvodnom konaní voči žalovanému (dodávateľovi, jeho právnomu nástupcovi) úspešný. Preto sú splnené predpoklady podľa tretej vety § 3 ods. 5 zákona š. 250/2007 Z. z.

14. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

15. Súd mal preukázané, že žalobkyňa bola v základnom konaní v procesnom postavení žalovanej úspešná. Vychádzajúc z odôvodnenia oboch rozsudkov Okresného súdu Bardejov vo veci sp. zn. 5Csp/42/2018 (teda aj zrušeného) aj uznesenia Krajského súdu v Prešove, ktorý nenegoval závery súdu prvého stupňa vo vzťahu k bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru bola žalobkyňa úspešnou. Žalovaný sa domáhal nároku napriek tomu, že zmluva neobsahovala imanentné podmienky podľa ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. (spôsobujúce jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť), a teda sa domáhal plnení výrazne prevyšujúcich nárok vyplývajúci mu zo zmluvy a rovnako tak vediac, že jeho nárok je premlčaný. S poukazom na žalobu v pôvodnom konaní sa žalobkyňa (spotrebiteľ) dostala do neistého právneho postavenia, nakoľko žalovaný od nej žiadal zaplatiť dlh zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v plnej sume vrátane úrokov a poplatkov, pričom ju aj varoval pred nákladmi súdneho konania. A to napriek tomu, že musel vedieť, že predmetný úver bezúročný a bez poplatkový a osobitne, že

v súdnom konaní bude považovaný za premlčaný, nakoľko v spotrebiteľských právnych veciach má súd povinnosť ex offio prihliadať na premlčanie dlhu. Žalobkyňa U. J. bola tak nedôvodne vystavená psychickému vypätiu (je zrejmé, že už len samotné konanie u spotrebiteľa vyvoláva dávku stresu, čo potvrdil aj právny zástupca vo vyjadrení na pojednávaní) a stavu právnej neistoty. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý napriek tomu, že vedel, že jeho právny predchodca mal nedostatky v zmluve spôsobujúce bezúročnosť a bezpoplatkovosť, rovnako tak vznesenú námietku premlčania žalovanou, ako aj samotné prihládanie súdu na premlčanie ex offio, si tento nárok v konaní uplatňoval. Niet teda pochybností o tom, že žalobca ako spotrebiteľ si bol nútený uplatňovať svoje práva a brániť sa v základnom konaní a bol v tomto základnom konaní úspešný, čím došlo k naplneniu dikcie tretej vety § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je v zákone explicitne definovaná, ale je ponechaná na úvahu súdu, ktorý vyhodnocuje jej primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

16. Súd žalobkyni priznal titulom primeraného finančného zadosťučinenia spolu sumu 200 Eur. V tejto súvislosti mal na pamäti satisfakčnú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia. Podľa názoru súdu práve táto suma dostatočne kompenzuje vzniknutú ujmu žalobkyni, ktorá bola vystavená stresu, musela sa v konaní brániť, okrem iného aj vznesením námietky premlčania. Súd vzal na zreteľ aj na sankčnú a odradzujúcu zložku primeraného finančného zadosťučinenia, pričom aj z tohto pohľadu sa suma priznaná žalobkyni javí ako primeraná. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, ktorá nemôže byť svojvoľná, je potrebné vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti. Odôvodnenie priznanej výšky musí byť presvedčivé, lebo výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/24/2020 zo dňa 18.08.2020).

17. Pri výške priznaného zadosťučinenia vzal súd do úvahy aj bod 31. rozsudku Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5Csp/48/2018, ako aj skutočnosť, že žalovaná sa musela aktívne brániť dokonca aj podaním odvolania a okrem bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru žiadať o zamietnutie celého návrhu aj vzhľadom na námietku premlčania, ktorá skutočnosť sa prejavila v tom, že súd priznal zadosťučinenie vo výške 200 Eur pri závere o tom, že žalobkyni patrí nárok na finančné zadosťučinenie pre už spomenuté naplnenie dikcie ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. (argumentačne podporujúc svoje závery odkazuje súd aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22CoCsp/11/2022 zo dňa 31.5.2022)

18. K nedôvodnosti obrany žalovaného a k námietke nedostatočného zdôvodnenia požadovanej výšky finančného zadosťučinenia súd poukazuje tiež na závery súdnej praxe, cit. „Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobca, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde“ (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.20CoCsp/31/2021 a ďalšie).

19. Opakujúc sa na margo skutočnosti, že žalobkyni nemala byť spôsobená žiadna ujma, keďže žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že pohľadávka je už premlčaná, súd odkazuje na v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č.250/2007 Z. z., ktoré ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č.250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými

predpismi. Zákon podmienku, aby spotrebiteľovi bola privedená ujma nevyžaduje (vid' rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.6Cdo/127/2017). V ňom Najvyšší súd okrem iného v súvislosti s primeraným finančným zadosťučinením podľa § 3 ods.5 zákona č.250/2007 Z.z. konštatoval, že „zákonodarcu pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne.“ Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, niet pochýb o tom, že požadovanie nedôvodných úrokov a poplatkov zo strany žalovaného od spotrebiteľa logicky znamená obmedzenie komfortu spotrebiteľa, berie mu čas a kľud. Žalobkyňa bola vystavená riziku absolútne neprimeraného peňažného plnenia, čo malo negatívny dopad na život žalobkyne. Všetky tieto skutočnosti súd zohľadnil pri svojom rozhodnutí. Zohľadnil primerane aj rozhodovaciu prax súdov majúcu na pamäti zásadu predvídateľnosti súdneho rozhodovania, samozrejme, pri zohľadnení faktu, že každá vec vo svojich konkrétnych skutkových okolnostiach môže byť odlišná a že paušalizovanie toho, čo je v konkrétnom prípade „primerané“ nie je možné. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, respektíve kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Na druhej strane, ani symbolické finančné zadosťučinenie nebolo by tu na mieste, nakoľko z hľadiska zákonom predpokladaného účelu by sa také zjavne minulo účinkom a účelu zákona. Preto súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 200,- Eur a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

20. Súd bral do úvahy aj skutočnosť, aby priznanie finančného zadosťučinenia nebolo len nástrojom bezdôvodného majetkového obohacovania žalobcu. Finančné zadosťučinenie je nárok, ktorý je priznávaný navyše, pre primeranosť nároku ktorého súd má umožnené aplikovať voľnú úvahu, obmedzenú tak, aby táto nebola arbitrárna a logicky zdôvodniteľná. Uvedená suma 200,- Eur zodpovedá zákonom zvýraznenej ochrane spotrebiteľa, a má aj ním požadovanú primeranú sankčnú povahu, vedúcu žalovaného k upusteniu od obdobného konania v budúcnosti.

21. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP. Súd vychádzal zo zásady úspechu zakotvenej v § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorej súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci. Žalobkyňa bola úspešná v konaní, keďže jej súd priznal nárok, ktorý závisel od úvahy súdu. Preto súd rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.